

Möte med Nils Emil på Lisslö

Första gången Nils Emil kom till Lisslö rullades en röd matta fram till hans ära. Den som rullade fram mattan var Helny Stockman som han hade lärt känna på NK:s restauranger under 1960-talet. Helny var som spindeln i nätet när Nils Emil vikarierade som föreståndare på restaurangen, han berättar om hur tacksam han är för utan hennes kunskaper hade han aldrig klarat uppdraget. Helny var gift med operasångaren David Stockman och de hade upptäckt öarna kring Harö och Storö på 1910-talet. David Stockman fick köpa en tomt på Lisslö av en hemmansägare på ön mot att han lovade sjunga på dennes begravning. Om operasångaren sjöng på begravningen förtäljer inte historien. Både Nils Emil och släktingar till Helny finns kvar i området. Det finns något speciellt som gör att när man kommit hit blir man kvar.

När jag kommer roende till Nils Emils brygga på södra sidan av Lisslö blir jag väl mottagen i bryggghuset med sång av Karin Juel och ett glas rödvin. Vi slår oss ner i de bekväma fätöljerna och Nils Emil berättar att han tillbringat mycket tid i huset vid vattnet. Från bryggghuset ser man rakt ut genom Bergklovshålet med Sandhamn och Korsö i horisonten. Det krävs en bok på flera hundra sidor för att berätta om Nils Emils framgångsrika och brokiga liv i sus

och dus. Den finns och heter "Nils Emils matminnen och hans allra bästa recept". Nils Emil har ägt och drivit krogar och restauranger som Riche, källaren Diana och Harö krog. Det var en präm som togs ut till bryggan vid nuvarande Harö livs 1996. Nils Emil berättar "Alla här var väl inte så nöjda med vårt arrangemang". Största utmaningen var nog ändå sophanteringen och avloppet och det gjorde att det bara blev ett år. Roligt men kort.

Jag vill veta mer om hans liv här på öarna och han berättar mer än gärna om när han fiskade på Horsten med Bertil och Margit Lindström. Det var svårt att komma till men de visste precis hur de skulle göra och var fisken fanns. Sen är det det där med jordgubbarna och Göte Lindström, Lillpojken som han presenterades som för Nils Emil första gången de träffades. Göte körde ibland över jordgubbar till Sandhamn och det hände att Nils Emil och Helny beställde jordgubbar av Lindströms. Det gällde att hämta dom i tid, annars fick dom höra "Ni ska hämta jordgubbarna så de inte ruttnar". Det var av Göte som Nils Emil köpte tomten på Lisslö på 1970-talet, byggde först ett litet hus och sedan det större som ligger en bit upp på tomten. Några år innan köpet av tomten på Lisslö hade Nils Emil tillbringat några år i ett hus i Rödlöga-skärgården, också ett fint område i skärgår-

den betonar han, men hans hjärta var kvar på Lisslö. När han ringde Göte och frågade om det fanns något till salu på ön fick han erbjudandet som han inte kunde tack nej till. Om den röda mattan kom fram även denna gång vet jag inte.

Vi avslutar intervjun med fotografering och går ut på bryggan utanför huset. Nils Emil sätter sig så Rödkobbsfjärden syns i bakgrunden, solen glittrar i havet och det är så där vackert som det bara kan vara i skärgården. Vi kommer överens om att vi både är ödmjuka inför att just vi fått ynnesten att få vara här. Vid horisonten syns ett vitt skepp och vi konstaterar att det måste vara Sandhamn som är på ingång till Harö och Hagede bryggor. Att den dagliga båttrafiken gör att vi som bor här kan komma hit året runt är också något vi båda är tacksamma för. På grund av pandemin och smittriskan kan vi tyvärr inte ta avsked med en kram och det känns lite tråkigt. Vi säger hejdå med att vinka till varandra och jag ror hem tre bryggor bort.

När jag kommer till min brygga känns det så där speciellt som det alltid gör jag lägger till vid bryggan, ungefär som om det låg en röd matta där för att ta emot mig.

Text och foto Annika Nylén.

Nils Emils strömmingslåda

Du behöver

- 600 g strömmingsfilé
- 1 liten burk ansjovisfiléer
- 1 dl chilisås
- 2 dl vispgrädd
- 1 dl gräslök, hackad
- Smör, salt, ströbröd

Gör så här

1. Sätt ugnen på 200 grader. Gör rullar av strömmingsfiléerna med en bit ansjovis i varje, skinnsidan utåt. Lägg dem i en smord ugnssäker form.
2. Slå på ansjovisspadet över strömmingarna och salta en aning.
3. Blanda grädd, chilisås och gräslök. Slå över blandningen och strö på lite ströbröd.
4. Grädda i varm ugn i cirka 25 minuter. Servera med färsk potatis och gräddfil.

Snokars kärleksliv

Nu vet jag vad en ormgrup är! En solig dag i april såg jag plötsligt ett konstigt nys-tan som rörde sig sakta vid vårt pumphus. När jag undersökte saken närmare så såg jag fem smala kärleks-kranka snokhannar som uppvakade vår feta snok-hona som bor vid vår brunn sen många år. Akten pågick

i ett par timmar och jag fick goda möjligheter att dokumentera äventyret. Jag är ingen ormexpert men jag har förstått att det är ganska ovanligt att få denna inblick i ormarnas kärleksliv. Det är i mitten av april som parningen sker och då kan många hannar samlas för att befrukta honan. Och de är effektiva för snokhannen har två penisar. Äggen kläcks sen i juli, ca 20-30 stycken, och då får de stackars livet krypa ut i naturen och klara sig bäst de kan. För snokar lever inga familjeliv.

Förresten, har ni också noterat att det finns mer snok nu och färre möss än förr! Så var rädd om snokarna och lär er skilja snok från huggorm!

Text och foto Tommy Månsson

Resultat årets viltinventering

Vid årets inventering ställde 35 personer upp för att räkna vilt under 3 timmar en klar och solig lördagskväll. 16 personer på Storö och 19 personer på Harö. Efter en genomgång och avstämning av alla inlämnade rapporter så landar årets observationer på 169 djur.

Den största felkällan för vår inventering är att stora delar av öarna inte bevakas. Det är dock inte några absoluta tal vi avser att mäta utan det är förändringar mellan åren som är av intresse. En annan felkälla är att det är omöjligt att veta om vissa djur räknats mer än en gång eftersom dom rör sig under observationstiden. Uppenbara fall av dubbelräkning är bortrensade ur summeringen av observerade djur.

För en jämförelse mellan åren så bör man även beakta antalet vilträknare.

Ett stort tack till all de som satte av en lördagskväll för att genomföra inventeringen.

Text och foto Pär Dehlin

	2018	2019	2020
Mufflon, Harö	114	88	97
Dovvilt, Harö	40	10	22
Dovvilt, Storö	35	63	50
Antal vilträknare	40	31	35

Annons:

Harö Natur öppnar preliminärt 15/6 kl 12:00.

Gästhamn med ett leende, skärgårdsbutik med inspiration.

Mat & dryck, träning, hälsa, gästspel och fler där till överraskningar att vänta.

Följ oss gärna på Instagram @59N18E

Öppettider: från frallor och kaffe på morgonen till en god middag i solnedgången.

Välkommen till Harö Natur med tillgänglighet och serviceanda i sommar

59N18E – Harö Natur

Grovsopor

Lördag 18/7

Hagede kl. 10:00 -12:00

Harö kl. 12:30 -14:30

Hasselkobben kl. 15:00 -16:00

Söndag 19/7

Eknö (NYTT STOPP) kl. 13:15-14:15

Hasselö kl. 14:30-15:30

Harödagen

Kappseglingen

Den årliga kappseglingen med allmogebåtar på Harödagen kommer att genomföras den 18 juli.

Loppis och Auktion

Det blir varken Loppis eller Auktion på Harödagen med anledning av Covid19.

Efterträdare Loppis och Auktion

Lotta Sjöberg letar efter en efterträdare som kan ta hand om dessa arrangemang nästa år. Intresserad? Kontakta henne på 070-484 52 83.

Mer information om vilka övriga arrangemang som är möjliga på Harödagen kommer att lämnas under sommaren när det blivit tydligare hur situationen kommer vara i juli.

Text Axel Östlund

Om att ta seden dit man kommer

Om ö-namn efter samtal med Göte Lindström

Var bor Du?

På Harö. Men, tittar man på sjökortet, så står det tex Harö på en ö, Storö på en annan, Lisslö på en tredje osv. Bor man då inte på Harö om man bor på tex Lisslö?

Om man frågar Göte Lindström, så har man i alla tider sagt så här: Alla i området bor på Harö (även Göte som bor på Gummerholmen).

Var på Harö bor Du?

Om man för en invigd vill ange lite närmare säger man tex "på Lisslö, på Lökholmen, på Harö Storö eller på själva Harö. Harö Storö är således det vedertagna namnet på den norra ön inom Harö (inte bara "Storö" som det står på kortet), säger Göte.

Därefter kommer man till olika byar/gårdar inom området, såsom Hagede, Nyrödja, Lerviken, Harö by ("byn"), Nöttnäs mfl och då anges ett mindre område/ställe på någon av öarna.

Sedan gammalt har haröborna denna hävdvunna terminologi, vilken delvis skiljer sig från vad som står på sjökortet.

Det är inte ovanligt att öar i verkligheten heter något annat än vad som står i sjökortet.

Insänt av Magnus Odin

Harar på Harö

Äntligen har vi fått se harar på Harö Storö. Under våren har vi vid flera tillfällen sett ett sött harpar som just nu ömsar päls från vinter till sommar-dräkt.

Text och foto:

Tommy Månsson

	Annons: arkitekturfabriken Ritar och bygger hus på och runt Harö. Kontakta Erik Hedvall, 0736 - 40 25 18
--	--

Högt Vattenstånd

Det var onekligen en mild vinter i år med knappt någon snö och is. Istället fick vi bl.a. uppleva mycket högt vattenstånd. I februari uppmättes t.ex. havsvattennivåer på mer än en meter över det normala. På bilden syns en brygga i Hagede.

Hoppas att ni får en

TREVLIG MIDSOMMAR!

Tyvär tvingar det rådande hälsoläget oss att, efter 84 års obrutet midsommarfirande, ställa in årets firande i Östergården, Harö by.

Hoppas att vi ses nästa år!

Hälsar familjerna Rejler och Wängsö

Annons

	HagedeKajak Uthyrning dag eller dygn -Kajaker -Campingutrustning Ring, maila eller boka på vår hemsida Axel Östlund 0709184239 Agneta Frick 0707764164 hagede.kajak@gmail.com hagedekajak.wixsite.com/minsida
---	--

Rapport från styrelsen

För oss alla har detta året blivit något helt annat än vi någonsin kunnat drömma om. För en del av oss har det inneburit en frivillig karantän ute på Harö och vi har kunnat följa vårens utveckling mer nära än någonsin men vi har saknat att inte kunna träffa barn och barnbarn. För andra har det inneburit att man inte alls kunnat resa ut till våra kära öar. Men trots Corona-tider kunde vi genomföra årets viltinventering som planerat. Stort tack till alla er som ställde upp en solig lördagskväll och bidrog till att detta kunde genomföras. Vi har också för första gången genomfört digitala styrelsemöten som inneburit att styrelsens åtaganden har kunnat genomföras utan avbrott.

För att säkerställa kvalitén på bryggorna genomför styrelsen regelbundet besiktningar av bryggor och vänthus. Vid dessa besiktningar har det framkommit att bryggorna på Harö och Hagede som nu är runt 45 år gamla börjar uppvisa tecken på åldrande som kommer att kräva åtgärder inom de närmsta åren. Styrelsen har därför beslutat genomföra en oberoende expertgranskning av bryggorna och med detta som underlag ta fram en åtgärdsplan. Under vintern inbjöds därför ett antal företag att lämna offertförslag till en sådan besiktning. Totalt inkom tre offerter som varierade stort i såväl innehåll som pris. Samtidigt med offertgranskningen visade det sig att en skada på ett wirefäste uppstått på Hagedebryggan och som krävde reparation av utomstående. Efter förhandling med en av offertlämnarna, Navit, åtog sig företaget att genomföra såväl reparation av skadan på Hagede som en besiktning av såväl Hagede som Harö bryggorna till en kostnad som avsevärt underskred inlämnade offerter. Arbetet utfördes under april månad och vi har fått såväl besiktningssprotokoll och åtgärdsförslag som videofilmer från undervattensbesiktning av bryggorna. Besiktningen visar att bryggorna fortfarande är i gott skick men att det på sikt krävs en del större reparationsarbeten framförallt på Harö bryggan. Styrelsen avser att göra en upphandling av dessa arbeten och samtidigt undersöka olika möjligheter att söka bidrag för reparationerna.

Avgifter för hyra till markägarna och för el till vänthusen ligger kvar på drygt 8 000 SEK.

Inspektion och reparation av bryggor och vänthus har kostat 42 200 SEK.

Utgivning av Harö Nytt - som kommit ut med två nummer - har gått på 8 000 SEK.

Föreningen har under året haft utgifter för hemsidan, service och programvaror på 7 000 SEK.

En trevlig sommar till er alla önskar vi i styrelsen!

Annika, Axel, Ingela, Pär, Staffan, Tove, Åsa och Tommy

Annonsera

Harö-Nytt utkommer två gånger per år. Kommersiell annons i tidningen kostar 300kr per nummer. För annons i tidning och på websida utgår avgift om 500 SEK. Vill du annonsera? Kontakta redaktören Harö-Nytt!

Valberedning HHIF styrelse

Valberedningen vill som vanligt ha tips om personer som är intresserade och lämpliga att berika föreningen.

Kontakta:

Göran Östlund 08-82 12 85

Thomas Wängsö 070-668 67 22

Mats Hagebring 070-256 94 71

Kort om föreningen

Harö Hasselö Intresseförening äger och förvaltar Harö, Hagede och Hasselö bryggor med tillhörande vänthus och installationer. Föreningens syfte är vidare att verka för goda kommunikationer med allmänna färdmedel och för god brand och olycksfallsberedskap samt att värna om en god miljö.

Föreningen ger ut Harö-Nytt två gånger per år.

Föreningens pg och bg

Plusgiro 40 09 83-3 Bankgiro 375-9701

Föreningens hemsida

www.hhif.se

Kallelse till årsmöte i HHIF 2020

Härmed kallas alla medlemmar i Harö Hasselö Intresseförening till vårt årsmöte på gräsplanen vid Harö skola söndagen den 12 juli 2020 klockan 10.00. Årsmöteshandlingar kommer att finnas i våra vänthus och på vår hemsida. På grund av Covid-19 bör helst bara en person per hushåll närvara och andra om möjligt delta genom fullmakt.

Harö Hasselö Intresseförening

STYRELSE 2019–2020

ORDFÖRANDE

Tommy Månsson
Mobil: 070-695 33 60

KASSÖR & MEDLEMSREGISTER

Åsa Lundholm-Hedvall
Mobil: 070-742 08 67

SEKRETERARE

Tove Strauss
Mobil: 070-951 41 54

WEBBANSVARIG

Staffan Westbeck
Mobil: 070-399 65 72

REDAKTÖR HARÖ-NYTT

Axel Östlund
Mobil: 070-423 94 51

BRYGGANSVARIGA

Staffan Westbeck, Hasselö
Mobil: 070-399 65 72

Ingela Granberg, Harö

Mobil: 070-783 76 74

Pär Dehlin, Hagede

Mobil: 070-827 27 05

LEDAMOT

Annika Nylén
Mobil: 076-121 29 12

KOMMUNIKATIONSANSVARIG

Tommy Månsson
Mobil: 070-695 33 60

REVISORER

Sven-Olof Holmgren
Mobil: 073-936 18 26

Åsa Ekman

Mobil: 070-636 72 85

SUPPLEANT

Mica Wänseth

HARÖ-NYTT Distribueras till samtliga medlemmar i Harö Hasselö Intresseförening.